Svatá Hora

5
2011
ročník
XLVIII

Vzpomínky • 150 let od příchodu redemptoristů na Svatou Horu • Rozhovory

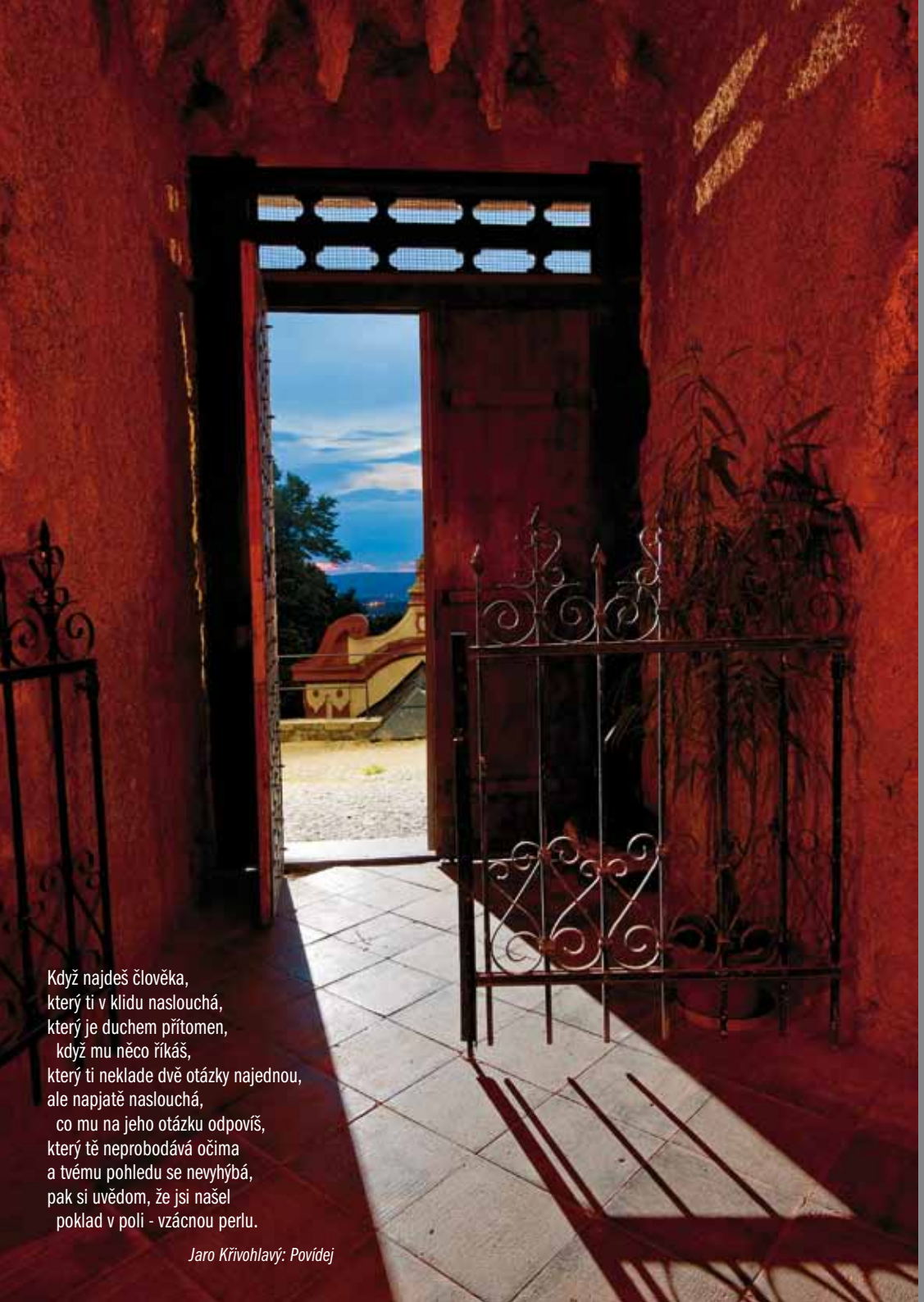

Když najdeš člověka,
který ti v klidu naslouchá,
který je duchem přítomen,
když mu něco říkáš,
který ti neklade dvě otázky najednou,
ale napjatě naslouchá,
co mu na jeho otázku odpovíš,
který tě neprobodává očima
a tvému pohledu se nevyhýbá,
pak si uvědom, že jsi našel
poklad v poli - vzácnou perlu.

Jaro Křivohlavý: Povídej

OBSAH

Úvodník

Pojďme na Svatou Horu 3

150 let

Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele 4
Reportáž z oslav 8
Exerciční dům 11
Ohlédnutí – ze starých čísel časopisu 13
P. Karel Bříza, CSsR 17
Továrna na Boží milost? 19

Spiritualita

Kněžství, dar a tajemství 22

Ze Svaté Hory

Zprávy ze Svaté Hory 24
Poutě 25

Informace

Exercicie, poutě, bohoslužby 25

Fotografie na titulní straně časopisu:
Po západu slunce

Fotografie v časopise:
archiv Svaté Hory

Časopis **Svatá Hora • XLVII.** ročník

Pojďme na Svatou Horu

Můžeme se ptát, proč v roce 1861 přijali redemptoristé – členové Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele – jako další možnost svého působení právě mariánské poutní místo Svatou Horu.

Cílem této řehole je především následovat příklad Spasitele Ježíše Krista hlásáním Božího slova chudým. Kongregace redemptoristů má vycházet vstříc naléhavým pastoračním potřebám lidí, zvláště lidem opuštěným.

Když se podíváme na dějiny i současnost Svaté Hory, můžeme směle říci, že byla a je místem, kam se utíkají věřící ve své hluboké duchovní i materiální nouzi. Zde hledají pomocnou ruku své nebeské Matky Marie, která je zvláště královnou nejopuštěnějších, útočištěm hříšníků, těšitelkou zarmoucených.

Redemptoristé na Svaté Hoře tak mohli už od roku 1861 hlásat pro tyto Boží miláčky hojné Ježíšovo vykoupení, rozdávat ve svátosti smíření Boží milosrdenství zástupům poutníků, obdarovat je v Eucharistii zdrojem života – Kristem. Tedy mohli rozvíjet a prohlubovat charizma své řeholní rodiny v setkání s těmi, kteří s nadějí putovali na Svatou Horu.

Také dnes je Svatá Hora místem, kam lidé rádi putují, aby se zvláštním způsobem setkali s Bohem v jeho odpouštějící lásce. Zde na Svaté Hoře můžeme my, redemptoristé, i dnes ohlašovat Boží milosrdné Srdce, hojnost jeho odpuštění, které přesahuje všechny lidské představy.

Svatá Hora je i dnes místem, kam může přijít každý, a zvláště ten, kdo je obtížen přemírou starostí, nemocí, únavou, bezradností nebo dotírajícím zoufalstvím. Ve své tísni se může sjednotit s utrpením i vítězstvím Ježíše Zmrtvýchvstalého v osobní modlitbě, kontemplaci i ve společné liturgii.

Na každého člověka dobré vůle zde čeká hojné Boží vykoupení, které není omezeno časem nebo lidskými názory. Každý, kdo přijde k Ježíši Kristu s upřímným srdcem, byť jeho svědomí je obtíženo někdy i velkým hříchem, a s lítostí vyzná své provinění, obdrží od Pána hojné vykoupení a pokoj srdce.

A je dobře, že na Svaté Hoře se k tomu zvláštním způsobem přidá i mocná přímluva Panny Marie Svatohorské.

Pojďme na Svatou Horu, pookřejme na duši i na těle, obnovme své smýšlení díky zkušenosti Boží odpouštějící lásky, abychom, až se vrátíme domů, mohli zářit pokojem a tichou radostí, která proniká celé toto posvátné místo.

P. Josef Michalčík, CSsR

Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele

(lat. Congregatio Sanctissimi Redemptoris; CSsR), jejíž členové jsou nazýváni redemptoristé, je katolická řeholní kongregace, která si klade za poslání následovat Krista, hlásat Boží slovo chudým a žít podle evangelních rad chudoby, čistoty a poslušnosti.
Kongregaci založil 9. listopadu 1732 sv. Alfons z Liguori, dnes čítá včetně bratří řeckokatolické větve necelých 6 tisíc redemptoristů, kteří působí v 78 zemích světa. Současným generálním představeným kongregace je P. Michael Brehl z Kanady.
Na českém území kongregace působí od roku 1855, samostatná česká provincie vznikla v roce 1901 a v dobách největší slávy měla téměř 300 členů. V současné době čítá asi 15 redemptoristů, soustředěných zejména na Svaté Hoře a ve Frýdku. Českým provinciálem je P. Josef Michalčík.

Dějiny Kongregace

Sv. Alfons Maria z Liguori byl biskupem ve Scale pozván, aby před svátkem Povýšení svatého Kříže roku 1731 kázal v katedrále, kde se mu dostalo silného zážitku, o němž později Alfons vypovídal jako o setkání s láskyplným Bohem, jehož Láska přivedla na svět Ježíše, který člověka vykoupil. V reakci na to ve Scale zakládá Alfons kongregaci; prvotní společenství se ale kvůli nejednotným představám o budoucnosti rozpadlo. Z prvních Alfonsových společníků v něm zůstal pouze právník Vito Curzio. Později se však kongregace začíná šířit. První dům zakládají redemptoristé v Ciorani. Roku 1749 papež Benedikt XIV. potvrdil řeholi institutu, která platila až do 2. vatikánského koncilu.
Roku 1752 do kongregace vstoupil Gerard Majella, který již roku 1755 v Materdomini umírá v pověsti svatosti. Roku 1762 je Alfons z Liguori jmenován biskupem v S. Agata dei Goti. Roku 1785 vstupují k redemptoristům první cizinci, Klement Maria Hofbauer a Tadeáš Hýbl, kteří zakládají první dům kongregace v rakouské monarchii. Vládnoucí Josef II. však vzápětí kláštery ruší, proto další dům vzniká ve Varšavě. Odtud Klement Maria Hofbauer založil další domy v Německu, Švýcarsku a v Bavorsku. Roku 1808 je dům ve Varšavě uzavřen a Hofbauer se stěhuje do Vídně, odkud je však málem vyhoštěn, dům redemptoristů ve Vídni je nakonec založen až roku 1819.
V dalších letech dochází k velké expanzi kongregace na ostatní kontinenty, ke které přispěl zvláště generální vikář redemptoristů za Alpami, P. Josef Amand Passerat. Významným zástupcem redemptoristů je také první philadelphský biskup, prachatický rodák Jan Nepomuk Neumann.
Při své pastorační práci používá kongregace též obrazu Matky ustavičné pomoci, který redemptoristé dostali do opatrování od papeže Pia IX. roku 1866; jedná se přitom o nejrozšířenější obraz Panny Marie vůbec.
Redemptoristé byli ve 20. století vystaveni pronásledování - nejprve ve Španělsku a Mexiku, za 2. světové války v Polsku, později též v Sovětském svazu a jeho satelitech, v Československu, na Kubě a ve Vietnamu. Z tohoto období pochází několik redemptoristických mučedníků – biskupové Vasil Veličkovskyj a Mikuláš Čarněckyj a kněží Zynovij Kovalyk a slovenský redemptorista Metoděj Dominik Trčka.

Redemptoristé v Čechách

Na českém území se redemptoristé objevují roku 1855; jejich první dům je založen v Koclířově u Svitav. Pražská provincie kongregace byla založena roku 1901. Z této provincie byly postupně založeny provincie Varšava a víceprovincie Karlovy Vary, Bratislava a Michalovce. Před 2. světovou válkou pražská provincie patřila s téměř 300 členy mezi nejsilnější na světě.
Roku 1950 byli komunisty zatčeni dva význační členové kongregace - P. Jan Blesík a P. Ivan Mastiliak, kteří byli v roce 1950 při monstrprocesu odsouzeni k mnohaletému žaláři. Kvůli pronásledování církve a zákazu společného života v klášterech kongregace zestárla; v roce 1989 měla ještě asi 120 členů, v současné době je však v ČR méně než 20 redemptoristů.
Hlavní aktivitou redemptoristů je péče o poutní místa (zvláštní místo zde má Svatá Hora u Příbrami) a exerciční domy. Redemptoristé se také věnují pořádání duchovních cvičení. Kongregace založila i komunitu věnující se lidovým misiím, velmi typickým právě pro kongregaci redemptoristů, která sídlila v Králíkách a v roce 2007 se přesunula do obce Tasovice na Znojemsku, do místa, kde se narodil sv. Klement Maria Hofbauer (Dvořák).

Svatá Hora v době správy redemptoristů

V roce 1861 dostali Svatou Horu do správy redemptoristé (Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele), kteří zde působili do roku 1950. V roce 1903 dali kostel opravit a jeho nejstarší část, dosud bez výzdob, pokrýt novou figurální i ornamentální štukovou dekorací. Po rozsáhlé opravě a renovaci požádali papeže Pia X. o udělení titulu „bazilika“ pro poutní kostel, titul, kterým papež výjimečně povyšuje či vyznamenává nejslavnější chrámy. Pius X. uznal žádost redemptoristů za oprávněnou a vydal zvláštní breve „Sacris aedibus“, jímž roku 1905 povýšil Svatou Horu na „baziliku menší“. Oslava tohoto povýšení byla opět velkolepá, odpovídající významu titulu. Svatá Hora není bazilikou ve smyslu stavebního typu, ale ve smyslu náboženském (symbolickém) jako královský palác, tj. palác Královny nebe Panny Marie, a titul se vztahuje na celý poutní areál. Časem se však vžil zvyk jmenovat bazilikou pouze vlastní chrám Nanebevzetí Panny Marie. Bazilika a východní otevřené kaple obdržely ještě několik nových oltářů a konečně bylo v letech 1928 – 1932 důstojně upraveno i prostranství před hlavní, Pražskou branou.
Celý areál poutního místa vyžadoval v průběhu věků soustavnou péči a několikrát i velkou opravu či rekonstrukci. Mnoho se podařilo zachránit a udržet až do naší doby, mno-

hé vzalo za své jako např. nástěnné malby na východní, Pražské bráně z roku 1732. Dne 27. dubna 1978 v odpoledních hodinách vypukl na Svaté Hoře veliký požár, který zcela zničil střechu kláštera, proboštství a severní části ambitů včetně věže s hodinami; velmi byly poškozeny i věže nad kaplí Mníšeckou a Plzeňskou a stejně tak i nástropní malby této části ambitů. Kromě těchto maleb bylo vše obnoveno do roku 1982 (k 250. výročí korunovace milostné sošky Panny Marie). Nástěnné malby v ambitech se vzhledem k povětrnostním podmínkám udržují jen s největším úsilím a vysokými náklady. Restaurátorské práce jsou zde prováděny soustavně, nejnovější úpravu dostala bazilika v roce 1988, kdy byla podle návrhu akad. arch. Josefa Vlčka položena nová mramorová podlaha, instalován nový oltář, křeslo, ambon i osvětlovací tělesa a znovu osazen nákladně zrestaurovaný slavný Stříbrný oltář.

Od 24. března 1990 je duchovní správa Svaté Hory opět svěřena kněžím Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele – redemptoristům. Prvním administrátorem a zároveň rektorem kláštera byl P. Josef Břicháček. Současně se stala Svatá Hora sídlem provinciála redemptoristů. Roku 1993 byly zrekonstruovány Svatohorské schody, které byly v podstatě zříceninou, protože od Druhé světové války nebyly udržovány a navíc byly poničeny požárem. Bohužel, dnes je jejich největším nepřítelem vandalismus.

P. Josef Břicháček, CSsR

Dalšími velkými událostmi posledního desetiletí 20. století byla oslava 650. výročí milostné sošky Panny Marie Svatohorské v roce 1998 a setkání mládeže českých a moravských diecézí v srpnu 1999. V době své mise navštěvoval velmi často Svatou Horu apoštolský nuncius v Československu (1990 – 1992) a v České republice (1993 – 2001) arcibiskup Giovanni Coppa.

Po nástupu P. Stanislava Přibyla, CSsR do funkce svatohorského faráře (1999) pokračovaly nejen restaurátorské práce areálu, ale rovněž byly uskutečněny nebo započaty mnohé velké projekty (realizace nového liturgického prostoru baziliky, stavba chórových i započetí stavby velkých varhan, ad). Roku 2005 se na Svaté Hoře při příležitosti oslav 100 let od udělení titulu Basilica minor konala Národní pouť. Byla založena společnost Sacromontana, s. r. o, která mj. provozuje prodejnu duchovní literatury, poutního zboží a průvodcovskou službu na Svaté Hoře a vhodně tak usměrňuje tok stále rostoucího počtu turistů. P. S. Přibyl byl také velkým podporovatelem dalších duchovních a kulturních akcí a zejména duchovní hudby. Po jeho odchodu do litoměřické diecéze na jeho místo r. 2009 nastoupil P. Josef Michalčík.

P. Polepil, Loch, Nedbal, Pivnička, Wimmer, Benda, Ševčík, Zapletal

Kongregace v číslech a datech

Provinciálové Pražské provincie

P. František Němec	1901 – 1912
P. Augustin Benda	1912 – 1918
P. František Mezírka	1918 – 1930
P. Jan Nep. Haderka	1930 – 1939
P. František Suchomel	1939 – 1950
P. Jan Jaroš	1950 – 1985
P. František Hurina	1985 – 1990
P. Jan Zemánek	1990 – 1996
P. Josef Groz	1996 – 1999
P. Jan Zemánek	1999 – 2002
P. Stanislav Přibyl	2002 – 2011
P. Josef Michalčík	2011 –

Rektorové svatohorští

P. Václav Zyka	1861 – 1865
P. Jan Nep. Jentsch	1865 – 1868
P. Klement Vlasák	1868 – 1884
P. Engelbert Janeček	1884 – 1888
P. František Sal. Němec	1888 – 1893
P. Karel Nováček	1893 – 1894
P. Josef Roller	1894 – 1898
P. Josef Nedbal	1898 – 1901
P. František Hradilák	1901 – 1907
P. Augustin Benda	1907 – 1909
P. František Pivnička	1909 – 1912
P. Josef Říha	1912 – 1915
P. Karel Plešek	1915 – 1921
P. Tomáš Zapletal	1921 – 1925
P. Augustin Benda	1925 – 1933
P. Otto Loula	1934 – 1946
P. Josef Hynek	1947 – 1950
v letech 1950 – 1990 redemptoristé na Svaté Hoře nesměli pobývat	
P. Josef Břicháček	1990 – 1995
P. Jan Zemánek	1996 – 1999
P. Ladislav Škrňa	1999 – 2002
P. Josef Michalčík	2002 – 2004
P. Piotr Nowicki	2004 – 2006
P. Stanislav Přibyl	2006 – 2008
P. Jiří Ondovčák	11. 3. – 16. 12. 2008
P. Josef Michalčík	2009 – 2011
P. Anton Verbovský	2011 –

Reportáž z oslav

Miloslav kardinál Vlk při slavení liturgie

P. Stanislav Přibyl vzpomíná na P. Karla Břízu

8. října 2011

Bohatý program byl zahájen slavnostní bohoslužbou, kterou v sobotu 8. října v 10.00 ve svatohorské bazilice celebroval Miloslav kardinál Vlk, emeritní arcibiskup pražský. Koncelebrovali otcové redemptoristé. Svatohorský chrámový sbor při této bohoslužbě provedl díla K. Břízy a Alfonse Maria de Liguori.

Následovala vernisáž tématické výstavy ve svatohorském poutním muzeu, na níž hudebně spoluúčinkoval soubor Musica Podberdensis.Výstava je stále přístupná (v otevíracích hodinách Svatohorského poutního muzea) a nabízí zajímavý pohled do stopadesátileté historie působení redemptoristů na Svaté Hoře. Zastoupeny jsou ukázky řádového oděvu, šaty P. Marie Svatohorské darované prostřednictvím redemptoristů, modely a plány stavebních úprav, které svatohorský areál díky péči redemptoristů v minulých desetiletích absolvoval. Dále je možné zhlédnout – v nově zpřístupněných prostorech tzv. „zadní sakristie“ – svědectví o posledním velkém zdokumentovaném uzdravení na Svaté Hoře, relikvie redemptoristů a mnoho dalšího.

Po vernisáži se návštěvníkům nabízela možnost absolvovat křížovou cestu v parku vedenou br. Davidem Horáčkem nebo též speciální bezplatnou prohlídku areálu s průvodcem se zaměřením na činnost redemptoristů.

Program oslav pokračoval v 15.00 koncertem duchovní hudby, na němž ve svatohorské bazilice vystoupily dva pěvecké sbory (Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka a jihlavský Pěvecký sbor Melodie), které ve spolupráci s Příbramskou filharmonií pod taktovkou Pavla Šmolíka vytvořily více jak sedmdesátičlenné hudební těleso. Na koncertu zazněly Biblické písně Antonína Dvořáka se sólistou Zdeňkem Fousem a poté Dvořákova Mše D dur (autor, který Svatou Horu často navštěvoval, by letos oslavil 170 let od narození).

Svatohorský chrámový sbor

V závěru koncertu promluvil slavnostně současný arcibiskup pražský Mons. Dominik Duka a poukázal na blahodárný přínos chrámové hudby pro formaci těch, kteří v oblasti víry zatím hledají, a pro něž může být právě kvalitní duchovní hudba při liturgii i na koncertě silnou motivací k přijetí víry.

Sobotní oslavy pak byly zakončeny latinskými nešporami pod vedením kantora Jiřího Hodiny.

14. října 2011

Prodloužením slavnostních chvílí bylo dění o následujícím pátku, 14. říjnu. V 17.00 celebroval bývalý provinciál redemptoristů a svatohorský farář P. Stanislav Přibyl, současný generální vikář litoměřický, mši svatou za P. Karla Břízu, význačného redemptoristického skladatele duchovní hudby. Při kázání zazněla vzpomínka na tohoto všestranně nadaného redemptoristu, působícího v minulosti i na Svaté Hoře. Bohoslužbu doprovodila hudba P. Břízy v podání Svatohorského chrámového sboru.

Tentýž soubor na následném koncertu spolu s žesťovým triem přednesl více jak hodinový průřez Břízovou tvorbou, interpolovaný Intrádami svatohorských ministrantů.

Při příležitosti oslav 150 let od příchodu redemptoristů na Svatou Horu byla rovněž vydána zvláštní brožura, jejíž některé texty jsou otištěny v tomto čísle časopisu. Význační hosté obdrželi z rukou P. J. Michalčíka pamětní listy.

Pavel Šmolík

Z expozice muzea

Mons. Dominik Duka

Z Dvořákovského koncertu

Exerciční dům

Přestože idea vzniku Exercičního domu a zejména jeho realizace a finanční zajištění stavby spadají do oblasti prvorepublikové činnosti Matice Svatohorské, podíl redemptoristů na vzniku a provozu tohoto centra duchovní obnovy byl samozřejmě velký. Především: redemptoristé měli své zástupce i ve výboru Matice a samozřejmě byli na Svaté Hoře, zejména zpočátku, většinovými exercitátory. V neposlední řadě, jak vyplývá z následujících řádek, byli pak právě redemptoristé těmi, kdo měl hlavní zásluhu na znovuobnovení činnosti Exercičního domu po roce 1989.

Exerciční dům v číslech

- 9. května 1937 byl odpoledne o půl třetí vysvěcen základní kámen Exercičního domu. Přítomno 2000 účastníků, kámen požehnal kanovník ThDr. Otakar Švec z Prahy, po něm kázal P. Vojtěch Metelka. Následovalo požehnání u Korunovačního oltáře.
- 13. března 1939 do Exercičního domu přišly sestry premonstrátky.
- 13. května 1939 proběhlo svěcení dokončeného Exercičního domu velmistrem křížovníků Josefem Vlasákem. Přijely dvě sestry premonstrátky (sestra Nepomucena a Cecilie), které se nadále o dům staraly.
- 17. května 1939 se uskutečnily první exercicie. Vedl je P. Rudolf Schikora, CSsR z Ostravy pro 50 členek Mariánské družiny při sv. Kajetánu v Praze.
- 5. října 1939 obsadil Exerciční dům Wehrmacht (18 důstojníků a 1 vojín).
- 12. října 1939 dodalo do Exercičního domu chrámové družstvo z Pelhřimova nový oltář Nejsv. Srdce Ježíšova a sochy českých patronů.
- V září 1941 byl Exerciční dům zabrán pro německé děti z příbramského okolí, pak v něm byli umístěni němečtí vojáci.
- Roku 1942 proběhly několikeré prohlídky Gestapa, hlavní 20. července.
- Po porážce nacistů se v Exercičním domě v roce 1945 usadila vítězná Rudá armáda, která zde pobyla asi dva měsíce a dovršila dílo zkázy. Nezůstala po nich takřka ani jedna klika u dveří. Co nebylo přibito, odvezli. Z kaple, do níž se vlámali, odvezli koberce, harmonium i kovový nábytek. Škody byly odhadnuty na 400.000 Kč.

- Od srpna 1945 až do července 1946 se – po odchodu Rusů – Exerciční dům opravoval. Opravy stály přes 500.000 Kč.
- 4. července 1946 se konal první Exerciční kurz za ztížených podmínek. Opravy poznamenal jak nedostatek materiálu, tak i chybějící pracovní síly.
- V roce 1950 byl Exerciční dům na Svaté Hoře zrušen a proměněn na pobočku nemocnice. Z toho důvodu proběhly stavební změny: byla zrušena přednášková místnost a kaple, které byly přebudovány na malé pokoje.
- Po zdlouhavém jednání byli roku 1990 pacienti přestěhováni do Dobříše, Exerciční dům byl vyklizen a narychlo upraven pro první exercitanty, aby se po 40 letech mohli nastěhovat. Práce na úpravě Exercičního domu (po odstěhování nemocnice) se prováděly postupně po dobu několika roků vždy v prosinci a lednu, kdy se exercicie nekonaly. Šlo hlavně o zprovoznění přednáškového sálu a kaple.
- 21. ledna 1991 se konaly první porevoluční exercicie, jejímiž frekventanty byli symbolicky otcové (12) a bratři (3) z kongregace redemptoristů. Exercitátorem byl P. Jan Zemánek, CSsR, provinciál.
- Dne 11. června 1992 byla péče o provoz Exercičního domu a provoz v něm z rozhodnutí P. provinciála předána P. Ladislavu Škrňovi, CSsR. 7. července 1992 zahájen výkop pro vedení plynu. V říjnu 1996 proběhla oprava fasády, střešní krytiny, a okapů. V březnu 1997 bylo započato s průřezem parku.
- 31. srpna 2001 odešly sestry sv. Vincence ze Svaté Hory a tedy i z Exercičního domu. Na jejich místa nastoupili civilní zaměstnanci.
- 1. září 2004 se svatohorští redemptoristé z kláštera, kde probíhala rekonstrukce, přestěhovali do Exercičního domu. Byli zde do 6. května 2005.

Počet akcí a ubytovaných v Exercičním domě v letech 2008 – 2010:

rok	akcí celkem	akcí svatohorských	ubytovaných osob
2008	64	20	1.780
2009	78	20	1.600
2010	51	22	1.310

OHLÉDNUTÍ

SVATÁ HORA.

ROČNÍK IV. L. P. 1925. ČÍSLO 7.

Za † vdp. P. rektorem Tomášem Zapletalem, C. Ss. R.

Na Boží Tělo, 11. června, odp. o 4. hod. rozezvučely se mocně zvony svatohorské. Ale nebyl to obvyklý jejich poutní radostný hlahol, zvoucí zbožné poutníky pod krovy opravené svatyně, nýbrž bylo to bolné lkání,

† Vdp. P. **Tomáš Zapletal,** C. Ss. R.

že Mariánský hrad navždy opouští jejich strážce, oprávce a zvelebitel Sv. Hory, vdp. P. rektor Tomáš Zapletal, C.Ss. R., aby si na příbramském sv. poli odpočinul po životních námahách.

Zesnulý narodil se 14. pros. 1867 v Seničce na Moravě, řeholní sliby složil 17. září 1890, na kněze byl vysvěcen 10. srpna 1894. Po svěcení pů-

Nekrolog na iniciátora vzniku Matice Svatohorské P. Zapletala, CSsR

sobil horlivě téměř osm let na Sv. Hoře, potom čtyři léta v Praze. R. 1907 byl přeložen do Plzně, kde si postavil první pomník, dobudováním nádherného, románského kostela sv. Jana Nepom.

Kongregace redemptoristů založila r. 1907 v Plzni novou kolej a jala se stavěti při ní z milodarů nový kostel, ku cti sv. zemského patrona Jana Nepomuckého, spoléhajíc na přízeň obecenstva. V prvním roce položeny základy a zdi vyhnány na jeden m nad zemi. Pro nedostatek prostředků však stavba zastavena. R. 1909 stal se P. Zapletal superiorem koleje. Nesa těžce, že stavba zastavena a pociťuje nedostatek důstojného chrámu Páně, rozhodl se, spoléhaje na boží Prozřetelnost, že začátkem r. 1910 bude ve stavbě kostela pokračovati. Sorganisovav nově, s neúmorným † vdp. P. Karlem Mixou, „Spolek pro postavení nového kostela sv. Jana Nepom.", také počal. A zřejmé požehnání boží provázelo jeho dílo. Během ne celých dvou let dokončena mohutná stavba a dne 22. září 1911 dožil se P. Zapletal radostné chvíle, že byla svatyně slavně posvěcena.

Velikou dobroditelkou kostela sv. Jana Nepom. byla tehdy firma Kapsa & Müller, což zde vděčně připomínáme, která žádných platebních lhůt neurčila, nikdy splátek nežádala, ale blahovolně čekala, co jí kostelní spolek donese. Také veškeru zevní omítku z kameniny zdarma zhotovila. Tak šef firmy, p. stavební rada Vojtěch Kapsa, odvděčoval se kongregaci redemptoristů za to, že ho v Praze jako chudého studenta podporovala.

Dokončiv šťastně stavbu, začal P. Zapletal pracovati o vnitřní výzdobě svatyně, která se zdařila právě tak šťastně jako stavba kostela. Vybíraje jen vynikající a osvědčené umělce a řemeslníky, vyzdobil krásnou stavbu díly vpravdě uměleckými. Když r. 1918 opustil Plzeň, odcházeje na Červenku na Moravě, byla svatyně sv. Jana vším potřebným nářadím, bohoslužebnými rouchy i nádobami náležitě opatřena.

Na Července pobyl tři léta a r. 1921 jmenován byl rektorem na Sv. Hoře.

Sv. Horu znal a měl ji rád, ale zarmoutil se, když shledal, jak velice tato svérázná, ojedinělá svatyně, tato perla barokového umění v Čechách, sešla za války i v době poválečné, kdy přes všechno úsilí nedaly se provésti ani nejnutnější opravy, pro nedostatek hmot, dělníků a řemeslníků a vysoké mzdy. Aby tato poeticky krásná a kouzlem na každého působící svatyně nestala se rozvalinou, rozhodl se rektor Zapletal, že se zachová dle rady arcibiskupa Dr. Ant. Stojana. Věda z vlastní zkušenosti, čím je „Matice Hostýnská" Hostýnu, radil arcib. Stojan, a pobízel, aby se zřídil podobný spolek, jenž by pečoval o zvelebení Sv. Hory. P. Zapletal shromáždil kolem sebe několik přátel Sv. Hory a ti založili 20. listopadu

1921 „Matici Svatohorskou", která si vytkla za účel provésti nejprve nutné opravy svatohorské svatyně a pak do r. 1932, kdy tomu bude dvě stě let, co byla P. Maria na Sv. Hoře slavně korunována, tak důstojně ji vypraviti, aby všichni, kdož přijdou, viděli, že Čechové ctí a milují svou nebeskou Ochránkyni a váží si této národní svatyně. Na jaře 1922 začala Matice pracovati a toho roku opravila hlavní průčelí a letní kůr, nákladem 182.000 Kč. R. 1923 zbudovala nové střechy nad mariánským kostelem, postavila novou věž, zabezpečila zdivo celého kostela novou omítkou a opravila štukové ozdoby v kapli Navšt. P. Marie. Náklad na tyto práce obnášel 520.000 K. Loňského roku postaven nový mramorový oltář, na památku padlých vojínů, opraveny nástropní malby v kaplích Navštívení bl. P. Marie, sv. Josefa, sv. Anny, postavena nová zvonice a přikryta mědí a západní křídlo ambitů nově omítnuto. Tyto práce vyžadovaly nákladu 610.000 Kč.

Tak ohromnou práci vykonala „Matice Svatohorská", tento druhý pomník P. Zapletala, v době tří let. — Hospodinovi bylo to dosti. Více námahy od P. rektora Zapletala nežádal a povolal ho k sobě. V pondělí 8. června t. r. po 5. hod. odpoledne modlil se kněžské hodinky. Dospěl až k „Laudes" (chválám), ale nedomodlil se jich zde na zemi, nýbrž dokončila je jeho duše již na nebeské Sv. Hoře, před trůnem Božím a nejsvět. Rodičky. Mozková mrtvice ukončila náhle jeho život.

Na Boží Tělo odpoledne uložil J. M. nejdůstojnější pán dr. Ant. Podlaha, světící biskup pražský, tělesnou jeho schránku do hrobu za zvuků smutečných, tklivých fanfár a za modlitby tisíců a tisíců smutečních hostí.

Dřímej, otče, v stínu Svaté Hory,
již jsi v žití svém tak miloval,
jména Tvého nevyhladí časy —
v srdcích našich žíti budeš dál.
A ti dobří slávští poutníčkové,
když navštíví Mariánský hrad,
křížkem rov Tvůj také požehnají,
vždyť jsi vítal je a měl tak rád!

Na následující stránce báseň a rytina ze 7. čísla ročníku 1925

Vladimír Hornov:

Na Horu spěchám . . .

Na Horu spěchám k Matičce
necítí tělo únavy,
nesu jí proseb tisíce,
nesu jí steré pozdravy.

V duši jen touha roste mi
přijíti v zahrad jejich stín,
vystlán je nebes růžemi,
štípil je Kristus, Boží Syn.

Každičká růže milost je,
vyrostlá z krve Kristovy,
slzami Panny Marie
zrosen je stonek růžový.

Slzami hořkých bolestí
pro syny hříchy ztracené,
slzami hořkých bolestí
pro Srdce hříchem zraněné.

K Matičce spějí touhy mé,
nad zlato, drahé kamení,
růže jsou její tajemné,
v nebe mi srdce promění.

Zaskví se jasem milosti
očí mých slzy kající,
skloní se Kristus s výsosti
do duše štěstím zářící.

Na Svatou Horu k Matce jdu,
na horu svatou pospíchám
v milostnou její zahradu:
Za růže srdce své jí dám!

Bl. Panna Maria na Sv. Hoře. Lidový obrázek z r. 1800 z rytecké dílny Maulini-ho v Praze.

Osobnost

P. Karel Bříza, CSsR

Kněz, skladatel, sbormistr, varhaník a varhanář P. Karel Bříza je nespornou osobností svatohorských letopisů druhé poloviny dvacátého století. Na letošní rok navíc připadá jeho dvojí životní výročí: 85 let od narození a 10 let od narozenin nebeských.

Stručný životopis

Narodil se 14. října 1926 v Krucemburku. Již v 7 letech přišel na Svatou Horu jako ministrant, po absolvování zdejší ministrantské školy nastoupil do juvenátu (gymnázia) v Libějovicích. Tam absolvoval část gymnaziálních studií. V roce 1943 vstoupil do noviciátu a o rok později složil v Č. Budějovicích věčné sliby člena Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele a stal se tak redemptoristou. Poslední dva ročníky gymnázia dostudoval v Praze. V září roku 1946 nastoupil studium bohosloví v Oboříšti, avšak jeho životní cesty zkřížila komunistická moc. V r. 1950 byl soustředěn na Králíkách, odtud se omylem dostal na Klíčavu, avšak 5. září téhož roku nastoupil u PTP v Komárně. Zde 15. září 1951 tajně přijal kněžské svěcení. Před vánocemi 1953 byl ze zdravotních důvodů propuštěn. Následuje služba dřevaře v Oslavanech, varhaničení v Hlinsku v Čechách. V roce 1969 přišel Bříza znovu na Svatou Horu, tentokrát již jako kněz (avšak bez státního souhlasu a působil tedy oficielně pouze jako varhaník), a zůstal zde až do r. 1973. Tehdy byl představeným vypovězen. V dalším mezidobí pracoval opět v dřevařských závodech, tentokrát v rodném Krucemburku, kde vedl chrámový sbor, hrál na varhany a varhany rovněž stavěl. V tomto období jej postihly v krátkém čase dvě mrtvice za sebou. Přesto se však s houževnatostí sobě vlastní opět dokázal, i když z obtížemi, vrátit ke své práci na Svaté Hoře (1991). Poslední období jeho působení zde skončilo v září roku 2001 odchodem do domova pro staré kněze. Na následky komplikované zlomeniny pak zemřel 9. prosince 2001.

Jako student bohosloví

Bříza hudebník

Břízova hudební činnost je značně rozsáhlá. Nezahrnuje jen oblast interpretace a kompozice hudby, spartace a rekonstrukce množství svatohorských skladeb, ale též stavbu a opravy varhan, spolupráci na edicích jednotného Kancionálu a edicích dalších skladeb pro novou liturgii a výchovu mladých varhaníků, kterých jen na Svaté Hoře vyučil kolem deseti. A samozřejmě, veškerý čas strávený s hudebníky využíval rovněž k pastoraci a jejich duchovnímu vedení.

V Břízově skladatelské činnosti pak lze vysledovat přibližně tři různá období. První období je dobou zrání, kdy se mladý autor snaží nalézt a uchopit výrazové prostředky. Do tohoto období spadají především fugy a jiné imitační více či méně studijní kompozice. Jedná se například o fugy pro varhany a vokální fugu Salve Regina. U těchto raných skladeb můžeme obdivovat vysokou úroveň Břízovy harmonické i melodické invence, civilně řečeno: leckdo by u tohoto „lidového" autora podobný způsob hudebně-moderního myšlení ani nepředpokládal. To by však byla chyba, protože, i když se jeho kompoziční prostředky, a to především v souvislosti s jeho snahou o přístupnost jeho hudby prostému posluchači, postupem doby stále zjednodušují, většina hudby, která pod Břízovou rukou vzniká, je vlastně krokem do neznáma – řešením tristního nedostatku hudby pro novou liturgii v národním jazyce, která vznikla po II. vatikánském koncilu, a jedná se tedy o činnost průkopnickou.

Varhaníkem na Svaté Hoře

V dalším tvůrčím období již jasně orientovaný skladatel komponuje skladby nejen z vnitřního popudu, ale především z praktické potřeby. Tyto kompozice slouží běžnému provozu chrámového sboru. Vznikají tak převážně příležitostné skladby, jako jsou části proprií pro různé liturgické doby a písně ke svatým, skladby pro Jednotný Kancionál (píseň Hledám, kde bydlíš, Pane), skladby pro dětské hlasy (Vesel se nebes Královno, kde mužské hlasy jsou ad libitum), kánony, ale i všeobecně použitelné skladby mariánské a eucharistické. Vznikají i tři ordinaria, z nichž první, které sám Bříza neoznačoval jinak než „lidové", se stalo základní součástí současného bohoslužebného zpěvu českých katolíků.

Závěrečné třetí období Břízova života se vyznačuje zmenšením jeho tvůrčí aktivity (zejména ze zdravotních důvodů – komponuje skutečně již jen z naprosté nutnosti) a jeho příklonu k hudbě ceciliánské reformy (K. Douša, R. Führer, J. Horák). V tomto období vzniká ale též IV. ordinarium, skladba nesmírně zajímavá svými inspiračními zdroji (Kyrie je přepracováním jedné z Břízových ranných fug). Toto závěrečné období je též časem, kdy se autor snaží o doladění některých svých dřívějších kompozic a doplňuje některá další zpracování písní pro amatérské varhaníky.

P. K. Bříza (druhý zprava) s přáteli (Vaněk, Sedláček, Meutgens)

Pavel Šmolík

Továrna na Boží milost?

V rámci oslav 150 let od příchodu redemptoristů na Svatou Horu jsem požádal otce Piotra Nowického o několik vzpomínek na jeho činnost na tomto poutním místě. Doufám, že čtenáře zaujmou četné zajímavé postřehy autora, opepřené pro něj typickými kritickými poznámkami.

Na Svatou Horu jsem poprvé zavítal v roce 2000. Byl to krátký pobyt, který zanechal jen málo vzpomínek. Můj celkový dojem byl takový, že jsem zde byl vším hodně udiven, ale to jsem ještě nevěděl, co bude následovat. O tři roky později jsem na Svaté Hoře přistál už na delší dobu. Na začátku šlo spíš o dokončení mé formace a jáhenskou praxi. V roce 2004 jsem složil věčné sliby a za krátkou dobu se stal knězem. Nebylo jednoduché setrvávat v klášteře jako nejmladší a bez vrstevníků. Neměl jsem také nikoho, kdo by mě vedl před svěcením a zasvěcoval do kněžské služby. Krátce po vysvěcení jsem byl dokonce ustanoven rektorem svatohorské komunity. Takový byl formální rámec mého působení na Svaté Hoře. Pro tak náročné podmínky, do nichž jsem se jako novokněz dostal, jsem si určil za hlavní cíl pracovat tak, abych situaci duchovně i psychicky dobře zvládl.

V oblasti pastorace, zejména ze začátku na mne svatohorský provoz působil jako továrna na Boží milost. Od začátku jsem čelil obrovskému množství nejrůznějších zavedených postupů, úkonů a úkolů, množství klíčů a tlačítek. Vše doprovázely nejrůznější zvuky, zvonky, melodie a téměř všechno, co se na Svaté Hoře odehrávalo, bylo podřízené pravidelným intervalům. Pro mladého kněze s mnoha „novými" vizemi pastorace bylo těžké to přijmout. Stalo se tak, že rozdíl mezi Svatou Horou pozorovanou ze sakristie nebo kanceláře oproti té, kterou jsem vnímal během prostoru mezi bohoslužbami v bazilice či v parku u studánky, se mi zdál opravdu markantní.

S P. Přibylem při skládání věčných slibů (2004)

Náročnost a neobvyklost provozu poutního místa a snadnou možnost sklouznout pouze k bezduchému plnění „úkolů" jsem ještě víc pociťoval, když jsem si dovolil pokládat otázky, k čemu jednotlivé postupy slouží a odpovědi mě často neuspokojovaly. To mě nutilo hodně přemýšlet, jak bych měl sám přistupovat k vedení lidí ke spáse. Říkal jsem si, že jsem mladý a ne všemu musím hned rozumět. Proto jsem respektoval zaběhlý pořádek natolik, nakolik jsem toho byl schopen. Velké poutě ode mne nevyžadovaly nějaké zvláštní úsilí. Moje úkoly při takových slavnostech byly převážně v sakristii a u oltáře (to zpočátku) a po vysvěcení také ve zpovědnici. Jak dlouho jsem mohl, snažil jsem se také jako zpěvák podporovat svatohorský chrámový sbor. V písních, myslím si, je zvláštním způsobem uchována mnohá naděje i další podstatné poklady.

Pro mne jako pro mladého studenta, bohoslovce a přistěhovalce z Polska byla hudba tím nejuniverzálnějším jazykem, kterému jsem dokázal nejlépe rozumět. Proto tím, s čím jsem se na Svaté Hoře jednoznačně ztotožňoval, byla právě hudba, nebo – ji-

nak řečeno – ona mě zasahovala přímo. To hudba mi nejlépe zprostředkovávala hlubokou zkušenost Boží pomoci zázračně uzdraveného slepce Jana Procházky z Nymburka a množství poutníků, kteří celá staletí putovali pro útěchu a s poděkováním za pomoc od Boha i jeho Matky. Velký dojem na mě udělala také osobnost redemptoristy P. Karla Břízy, kterého jsem zde zažil ještě jako student o mnohých prázdninách. Nejsem žádný znalec jeho tvorby, ale měl jsem jedinečnou a bohužel krátkou možnost pozorovat, jak se jeho redemptoristické misijní poslání realizovalo ve skladbách, které komponoval, v jeho řeholním životě a také v přístupu k lidem „zvenčí“. Vím z mnohých vypravení, že podobně jako P. Josef Břicháček nebo bratr Dominik, tak i on skrze srdečný a velmi prostý přístup nejen k věřícím tvořil jedinečnou atmosféru rodiny Božích dětí. Vždy měl čas pro druhého.

Odkaz těchto vyjímečných redemptoristů mi byl připomínán i v Příbrami, kde jsem se pohyboval mezi lidmi, navštěvujícími Svatou Horu. Stačilo vzpomenout jejich jména na matrice, v lékárně, v autobusu nebo kdekoliv jinde. Rozhovor hned nabyl živý tón, a vyzařovala z něj vděčnost za dar těchto vzácných lidí. Někdy to i vydatně usnadnilo řešení mnohé složité situace. Pamatuji si také, jak kdosi vytáhl z peněženky obrázek darovaný P. Břicháčkem. Tehdy jsem pochopil, že setkání s patery na Svaté Hoře pro něj bylo dotekem blízkosti Boží. Toto svědectví na mne mělo později velký vliv.

Mezitím Svatá Hora zažila hodně změn a po odchodu sester byla pastorace ještě větší výzvou. Snažil jsem se pokračovat v budování dobré atmosféry skrze častý kontakt s Bohem a lidmi. Od momentu vysvěcení na jáhna mi byly svěřeny přípravy snoubenců před svatbou a rodičů křtěných dětí. Cenil jsem si toho, že bylo těch příprav hodně. Paleta odlišných zkušenosti a zvláštností v charakterech i příbězích lidí, s nimiž jsem se setkával, byla právě proto velmi bohatá. Setkání s nimi mě velmi naplňovala. I proto jsem chtěl, nakolik to dovoloval čas, vést přípravy individuálně. Díky osobnímu přístupu jsem mohl lépe pronikat do smýšlení lidí a jejich náboženského cítění. Brzy jsem zjistil, že u té části věřících, jejichž religiozita byla založená na zachovávání tradic, se dost často ukazuje povrchnost a někdy i neochota přijmout závazky spojené s vírou a svátostmi. Čím dál tím víc mě fascinovala různá setkání s těmi, kteří se s úctou, ale z povzdálí, dívali na svatohorský chrám a byli přesvědčeni, že na Svatou Horu nepatří. Bral jsem to jako projev jejich pokory. Těmto setkáním přála i moje záliba v silniční cyklistice a občasných projížďkách na koni. Přirozeně, nebránil jsem se zájmu mnohých o duchovní rozhovor. Na různé nestandardní zážitky z „mimo-svatohorské“ pastorace lidí, kteří se upřímně zajímali o srozumitelné přiblížení Toho, kterého oni navykli nazývat „Něco nad námi”, asi nikdy nezapomenu. Jsem jim všem zavázán za dar poznání, že tím největším misionářem je sám Duch Svatý.

Co jsem ale opravdu nezvládal a nesnášel, bylo sezení v kanceláři. Nikoliv však kvůli „papírování“. Snad jakýsi nešvar doby, myslel jsem si, nutil Svatou Horu k takzvanému většímu otevření se turistům, větší péči o ně. Na jedné straně tu byla snaha podat jim správný odborný výklad o Svaté Hoře – snaha asi správná, ale na straně druhé mě v souvislosti s tím pronásledoval pocit, že na Svaté Hoře už není tolik potřeba role kněží vést lidi ke spáse, ale že je do jisté míry nahradíme letákem nebo odborným průvodcovským výkladem, koncertem na profesionální úrovni a suvenýrem, který si každý odveze jako mlhavou vzpomínku na „pouť na Svatou Horu“.

Roku 2004 však na Svaté Hoře začali působit redemptoristé z Vietnamu, jejichž přítomnost zvětšovala Svaté Hoře, řekl bych „rating“, pastorační péčí o nejvíce opuštěné a místy i nechtěné. Na Svaté Hoře však jakoby nebylo nic vidět, protože oba Vietnamci sloužili hlavně podél západních hranic republiky a výhradně pro vietnamské věřící. Objevují se mi před očima paralely jejich působení s životem a osudy slepce Procházky: jeho „nevidím“ se až nápadně podobá častému vietnamskému „nerozumjet česki“, cesta misionářů na jiný kontinent do neznámé země s jazykem, který je tak obtížné si osvojit, zase jakoby v páru souzněla se slepcovým hledáním tehdy ještě neznámé Svaté Hory.

A kdo že je podobný onomu synovci, který Procházku doprovázel na jeho cestě k uzdravení? Jeho pomoc mi připomíná můj úkol, a sice zařizování veškerých formalit, aby mohli bratři z Vietnamu u nás vykonávat svou misii. Jsem proto moc rád, že aktivita vietnamských redemptoristů na tomto poutním místě pokračuje dál a dále odkazuje na službu a horlivou a pohostinnou péči uzdraveného Procházky – poustevníka, služebníka poutníků.

V roce 2006, pár dní před mým odjezdem na Králíky, mě v ambitu uspěchané skupiny turistů zdravily vlídným pohledem. Ale já jsem si připadal v hábitu jako propagační figurant v dobovém kostýmu. Když jsem se měl vracet do kanceláře, abych primárně přepínal do muzea telefonáty s žádostmi o průvodcovské služby, tak moje „vnitřní oko“ dostávalo pastorační šedý zákal a bohatství technických zařízení, které se tam nachází, bylo k ničemu z důvodu tržního nezájmu o Krista, který ve své nabídce má příliš mnoho nepotřebného pro ty, kteří jsou víceméně spokojení hlavně sami se sebou.

Až nám jednou bude nejhůř, možná si na Svatou Horu dojedeme pro něco víc, než jen pěknou stříbrnou pamětní medaili. Možná budeme chtít vědět více o tom „Někom“, kdo nad námi je.

P. Piotr Nowicki, CSsR

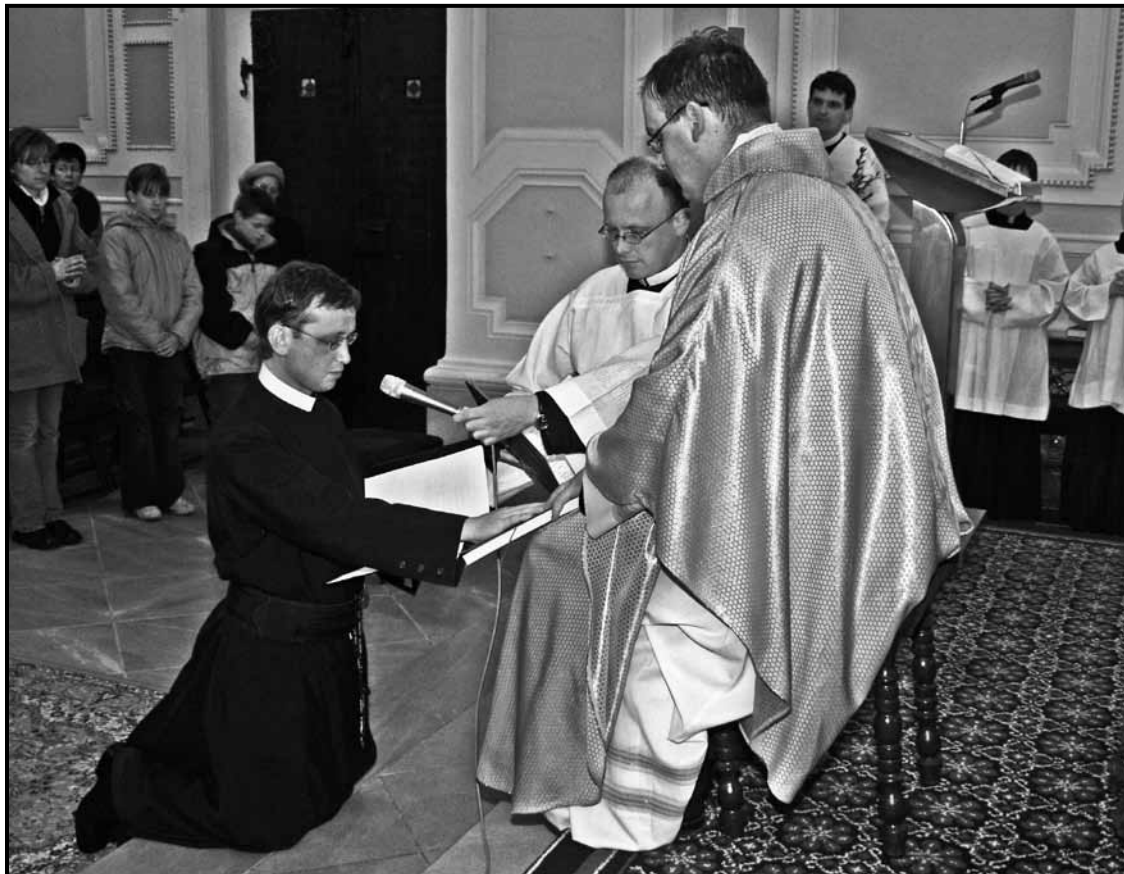

Kázání P. Břetislava Vaňka, CSsR při děkovné mši svaté za šedesát let kněžství ve svatohorské bazilice v sobotu 17. září 2011.

Kněžství – dar a tajemství

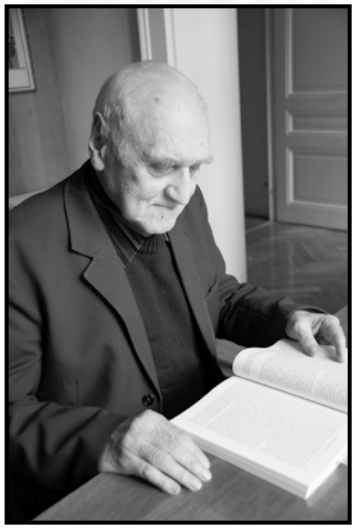

Když měl papež Jan Pavel II. padesáté výročí svého kněžského svěcení, zprvu nesouhlasil s tím, aby toto výročí nějak veřejně oslavil. Nakonec ale nabídl své svědectví k povzbuzení kněžím i laikům v knize „Dar a tajemství." Ano, kněžství je dar a tajemství.

Předně je tedy darem, za nějž je třeba Bohu děkovat. Tento dar člověka nekonečně převyšuje. Pán Ježíš říká apoštolům: „Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás, abyste šli a přinášeli užitek, a ten aby byl trvalý (J 15,16). A v Listě Židům čteme: „Nikdo si nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha." (Žid.5;4). Proto i já chci „O Hospodinově milosti navěky zpívat" (Ž 82) a děkovat.

Po Bohu a Panně Marii, která mne na cestě ke kněžství neustále provázela, musím poděkovat svým rodičům, že mne dali pokřtít. To není – hlavně v dnešní době – taková samozřejmost. Jsou rodiče, kteří sami byli pokřtěni, ale své děti už pokřtít nedají. Neuvědomují si, jakým darem po daru života je pro dítě křest. Jím dítě dostává milost Boží, celá nejsvětější Trojice v něm přebývá a ovlivňuje ho. To přece není maličkost nebo jen bezduchý obřad.

Pak rodičům děkuji za křesťanskou výchovu. Nestačí totiž dítě dát pokřtít a potom je nechat růst jako dříví v lese. Jsou to rodiče, kdo je musí vést k Bohu, naučit je modlit se, připravit je k přijímání Krista, a když dospěje k užívání rozumu, umožnit dospívajícímu přijmout sv. biřmování, aby tak byl upevněn ve víře a překonal nástrahy bouřícího se mládí. Dále děkuji společenství, ve kterém jsem vyrůstal, ať to byli ministranti u sv. Michala v Brně, nebo mariánská družina jinochů, kterou vedli redemptoristé, do jejichž kongregace jsem pak také vstoupil. Dnes není možné bez společenství věřících vrstevníků uchovat si víru. Jen společně dojdeme k Bohu.

Nakonec děkuji všem, kteří mne na mé svízelné cestě ke kněžství doprovázeli svými modlitbami a oběťmi, ať už to byli sourozenci, učitelé, známí i neznámí křesťané. Ať jim to Bůh odplatí.

A kněžství jako tajemství, které mne už po 60 let provází a obestírá?

Vím, že nikdo z Vás nepovažuje kněze za flákače a darmožrouta, který žije z „oblbování" lidí. Ale zamysleli jste se někdy hlouběji nad tím, kým skutečně kněz je?

Dle sv. Pavla je především správcem Božích tajemství! (1 Kor. 4,1-2). Přejímá od Krista dobra spásy, aby je rozdílel těm, ke kterým je poslán. Především má moc - in persona Christi - v osobě Krista, zpřítomňovat Kristovu oběť na kříži a tím nejdokonaleji chválit, děkovat a odprošovat Boha Stvořitele. Když katolický kněz mocí obdrženou od Krista při mši proměnil chléb v Tělo Kristovo a víno v jeho Krev, zvolá: „Tajemství víry." Ano, to je úžasné tajemství – zázrak. To není jen dějinná památka nebo připomínka, jak to činí pastoři jiných křesťanských denominací.

Kněz je pak udělovatelem dalších svátostí, hlavně svátosti smíření. Zde plní příkaz Kristův: „Přijměte Ducha svatého, komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou" (Jan 20,22). Opět stojíme tváří v tvář dalšímu tajemství - zázraku. Žádný psycholog, terapeut nebo zázračný léčitel Vám nedokáže odpustit hřích, vrátit ztracenou milost Boží. Jen katolický kněz člověku, který lituje, má předsevzetí už nehřešit a vyzná své hříchy svým slovem „Ego te absolvo" – „Já ti odpouštím", udělá ten zázrak a kajícník je ujištěn, že jeho hříchy mu ani Bůh už nikdy nebude připomínat. Jsou zahlazeny. Proto říká sv. Terezie: „Co by bylo se světem, kdyby tu nebyli kněží!"

Dále je kněz mužem modlitby. Už sv. Petr přece zvolením prvních jáhnů říká: „My pak budeme všechen svůj čas věnovat modlitbě a hlásání slova." (Sk 6,6).

Ano, kněz se za Vás modlí. Kdyby se nikdo z Vašich drahých či známých za Vás nemodlil, pak tuto denní povinnost koná za Vás kněz. Ano, dokonce kdyby si na Vás nikdo nevzpomněl ani po Vaší smrti, kněz na Vás bude denně pamatovat. Věřte v sílu jeho modliteb! Jeho, postů a obětí, které za Vás denně přináší.

Dále je kněz hlasatelem Božího slova. Tak plní Kristův příkaz: „Jděte do celého světa ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal (Mat 28,18). Svým slovem Vám kněz ukazuje cestu k Bohu, do nebe. Provází Vás na té cestě, podpírá Vás a povzbuzuje, dodává důvěru. Jen nechtějte, aby Vás do nebe táhl! Profesor Pecka nám už na gymnáziu říkával: „Kněz není řezník a Vy nejste dobytek, aby Vás do kostela k Bohu táhl." Kdybyste se sami nesnažili, nechtěli nebo se vzpírali, to by Vás kněz taky neutáhl, i kdyby se strhal.

Pak má kněz moc posvěcovat a žehnat. Jedné mystičce si Pán postěžoval, jak málo kněží žehnají. Ale prosíte o jeho požehnání? Žádná sebezbožnější řeholnice, kdyby se nad vodou celý den modlila a sypala do ní fůru soli, neudělá z ní vodu svěcenou. To zmůže jen kněz svým požehnáním. A o síle této svátostiny, dnes často neužívané, by Vám mohli vyprávět lidé různě stíhání zlým duchem. Když už požehnání rodičů dětem vyprošuje Boží ochranu, což teprve kněžské požehnání. Kdyby si věřící uvědomili, jaké poklady dal Kristus jen církvi, když ji založil na skále Petrově, pak by nebylo slyšet hesla: „Bůh ano – církev ne!"

Konečně si buďme vědomi, že kněz není nějaký superman, který stojí nad Vámi a Vy někde dole. Je slabý člověk jako Vy, nedokonalý, chybující, hřešící, ale snažící se o svatost. Na tu ale žádný člověk nemá. O tu musí kněz sám Boha prosit a Vy mu můžete svými modlitbami na cestě k ní pomáhat.

Nenechávejte své kněze v úsilí o vládu Božího království samotné. Jen společným úsilím dojdeme všichni do nebe. Zastávejte se svých kněží, když na ně svět hází špínu. Nabídněte jim své vlohy a schopnosti sami a nenechte se od nich prosit. Svým krásným, křesťanským životem, ano i slovem působte v prostředí, ve kterém žijete, a kam se kněz nedostane.

A když Vás kněz na něco upozorní nebo Vám i něco vytkne, vězte, že kněz Vás má rád a chce, abyste žili šťastně už zde na zemi a jednou i na věčnosti. Kněz Vám nemůže také hlásat jen líbivé věci. Je poslán hlásat Krista ukřižovaného. Za Kristem se nejde bez kříže, který neseme spolu s ním.

Obracím se na Vás nakonec s prosbou: Modlete se za své kněze i za mne! A já Vám už předem za každou sebemenší modlitbičku moc děkuji.

P. Břetislav Vaněk, CSsR

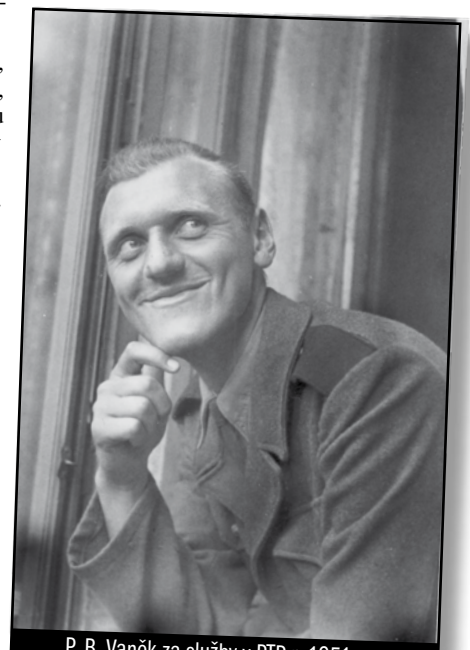

P. B. Vaněk za služby v PTP r. 1951

Zprávy ze Svaté Hory

- V sobotu 3. září se konala každoroční pouť suverénního řádu maltézských rytířů. Při mši svaté v 17.00 ke cti P. Marie složili sliby noví členové Maltézské pomoci.
- Ve čtvrtek 8. září v 17.00 byla podruhé v novodobé historii při liturgii provedena Svaté Hoře věnovaná korunovační mše J. Syrůčka, při svátku Narození P. Marie.
- V sobotu 10. září opět připutovali na Svatou Horu bývalí svatohorští ministranti, trubači a vokalisté. Mše svatá v 9.00, při níž již tradičně muži zazpívali sborem Svatohorský Zdrávas, byla hojně navštívená i dalšími poutními výpravami.
  V 16.30 se konaly latinské zpívané chorální nešpory.
- V pondělí 12. září při památce Jména P. Marie zněla při odpolední mši svaté hudba pro kvarteto zobc. fléten v provedení studentek Konzervatoře v Č. Budějovicích.
- Ve čtvrtek při další mariánské památce – P. Marie Bolestné – se svatohorská bazilika rozezněla mohutnou hudbou F. Schuberta (Stabat Mater a Tantum ergo) a věřící i při lidovém zpěvu doprovodila Příbramská filharmonie, s níž zazpívali členové Komorního smíšeného sboru Dr. Vl. Vepřeka z Příbrami. Kůr přetékal hudbou i hudebníky (bylo jich zde celkem téměř 40!).
- V sobotu 17. září při mši svaté v 9.00 poděkoval P. Břetislav Vaněk, CSsR za šedesát let kněžství.
- V sobotu 17. září se na svatohorském náměstí uskutečnil další ročník slavnosti historické hudby a tance, Příbramské svatohorské šalmaje, pořádané příbramským hudebním souborem Ginevra. Ač slavnost historicky retrospektivní a řekněme neduchovního charakteru, doplněná o jarmark, na svatohorském náměstí má přesto již své tradiční místo. Mimo jiné proto, že její výtěžek, kromě podpory tohoto poutního místa, je vždy věnován na dobročinné účely. 175.770 Kč z letošní Šalmaje tak putovalo i do léčebny v Bukovanech a o.p.s. ALKA.
- V sobotu 17. září též Svatohorskou baziliku navštívili poutníci ze Singapuru.
- Na svém 110. zasedání 24. září jednal výbor Matice Svatohorské o způsobech propagace DMS, možnostech využití grantů pro hudbu na Svaté Hoře v roce 2012, koncertech na poutní cestě „Via Nova“ a využití 500.000 Kč daru nadace ČEZ na varhany.
- V neděli 25. září se konal poslední koncert letošního cyklu Hudba v nezvyklých souvislostech. Na dvoje varhany zahráli manželé Šmolíkovi.
- V úterý 27. září na závěr svých duchovních cvičení slavili v 7.00 v bazilice mši svatou bohoslovci pražského semináře. Liturgii předsedal P. Miloslav Kabrda, SDB.
- O slavnosti sv. Václava ve středu 28. září spoluúčinkoval Svatohorský chrámový sbor při hlavní poutní mši na Národní svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi.
- V sobotu 8. října se konaly oslavy 150 let od příchodu redemptoristů na Svatou Horu. Podrobně o bohatém programu na jiném místě časopisu.
- V pátek 14. října, v den nedožitých 85. narozenin P. Karla Břízy, sloužil P. Stanislav Přibyl, CSsR v 17.00 mši svatou za tohoto významného redemptoristu a skladatele duchovní hudby. V 18.00 následoval koncert Svatohorského chrámového sboru, který nabídl posluchačům průřez jeho tvorbou.

- V sobotu a neděli 15. a 16. října v prostorách zahrady exercičního domu nabízeli příbramští skauti možnost tělesného osvěžení v podobě lanového parku. Byly zde připraveny nejrůznější lanové překážky. Akce se konala u příležitosti oslav 100 let skautingu. Součástí oslav byla i mše svatá v sobotu 15. října v 17.00, kterou ve svatohorské bazilice celebroval P. Jaroslav Karas.
- Ve středu 19. října se na Svaté Hoře konalo setkání členů Pražské provincie Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele. Její členové se zabývali otázkou formy dalšího působení redemptoristů v Čechách.
- Na svém 111. zasedání 30. října jednal výbor Matice Svatohorské o stavebních úpravách kůru před instalací nových velkých varhan, přípravě benefičního koncertu dne 20. listopadu v bazilice a schválil příspěvek na opravu části elektroinstalace ve zvonici ve výši 35.880 Kč.

- **Poutníci** (srpen - říjen 2011):
  6. 8.: pěší pouť mládeže – Březnice • Řevnice, 30 osob; **7. 8.**: Pouť bavorských katolíků, 200 osob; **9. 8.**: Polsko, 20 osob • premonstráti Želiv; **15. 8.**: Č. Krumlov, 1 bus; **20. 8.**: Velešín • Libomyšl; **23. 8.**: Polsko, 45 osob; **26. 8.**: Itálie • Morava; **27. 8.**: Pouť řeckokatolíků, 130 osob; **28. 8.**: Lyšov a okolí • Blatná; **8. 9.**: Erfurt (Německo), 40 osob; **10. 9.**: Svatohorští ministranti, 100 osob • Pečky, 1 bus • ministranti Rožmitál • Strakonice, 20 osob • Sedlčany, 40 osob • Německo, 1 bus • Německo, 17 pěších poutníků; **11. 9.**: Německo, pěší pouť; **12. 9.**: Bílá Hůrka, 20 osob; **14. 9.**: Německo, 1bus; **17. 9.**: Žatec, 50 osob • Singapur (Asie), 1 bus • Zbraslav, 15 pěších poutníků; **18. 9.**: Chorvatsko, 1 bus; **25. 9.**: Domažlice • Korea (Asie), 45 osob; **14. 10.**: Bavorsko, 10 osob; **15. 10.**: Kaplice, 1 bus; **16. 10.**: Slovensko, 60 osob • Itálie, 20 osob; **18. 10.**: Německo, 20 osob; **23. 10.**: Singapur • Filipíny, po 50 osobách. (Bez záruky)

Velké varhany pro Svatou Horu
vybráno **4,352** mil. Kč • chybí **10,648** mil. Kč

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2011

13. 11. - 19. 11.	8.00	Exercicie pro kněze II. • *P. Vladimír Málek*	2.310 Kč
20 .11. - 26. 11.	8.00	Exercicie pro kněze III. • *Miloslav kardinál Vlk*	2.310 Kč
8. 12. – 11. 12.	13.00	Adventní setkání I. • *P. Anton Verbovský, CSsR*	1.200 Kč
15. 12. – 18. 12.	13.00	Adventní setkání II. • *P. Josef Michalčík, CSsR*	1.200 Kč

Začátek exercicií je první uvedený den v 17.30 hodin večeří v refektáři kláštera. Datum i čas konce exercicií je uveden u konkrétních kurzů. Přihlášky jen písemně: Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí P. Marie Příbram – Svatá Hora, Exerciční dům, 261 80 Příbram II/591 nebo e-mailem na adrese ex.dum@svata-hora.cz případně vyplněním formuláře na http://www.svata-hora.cz.

Významné akce a poutě, hudba při bohoslužbách, koncerty a kulturní pořady

20. 11.	**Ježíše Krista Krále**, slavnost. Hudba při mši svaté v 9.00: J. Bříza – mešní proprium. Adorace od 12.00 do 15.30. V 16.15 Slavnostní **Svatocecilské nešpory**. **Benefiční koncert** na podporu stavby velkých varhan v 18.00.	SHS, M. Šmolíková, P. Šmolík - varhany G. Demeterová, J. Tůma
21. 11.	**Zasvěcení P. Marie** v Jeruzalémě, památka. Hudba při mši svaté v 17.00: R. Rejšek: Pifary pro trubku a varhany ad.	R. Rejšek, P. Šmolík
3. 12.	Ranní **rorátní mše** v 6.00. Další mše svaté v 7.00, 9.00 a 17.00. Zpívané lat. chorální nešpory v 16.30.	
10. 12.	Ranní **rorátní mše** v 6.00. Další mše svaté v 7.00, 9.00 a 17.00.	
17. 12.	Mše svaté výjimečně v 6.00 (ranní rorátní mše), 7.00, 11.00 a 17.00. **Adventní duchovní obnova**: Katecheze v 9.00, dále adorace a možnost sv. zpovědi, mše svatá v 11.00. **Adventní benefiční koncert** na podporu stavby velkých varhan.	P. J. Andrejčák, OCr. O. Novotná, D. Drechslerová
19. 12.	**Vernisáž výstavy betlémů** v 16.00. Výstava otevřena v Mníšecké kapli a Svatohorském poutním muzeu od 20. 12. do 2. 1. 10.00 - 16.00.	Příbramští betlémáři
22. 12.	**Přinesení betlémského světla** v 18.00.	Příbramské skautské oddíly

SHS – Svatohorský chrámový sbor, KSSDVV – Komorní smíš. sbor Dr. Vl. Vepřeka, PF – Příbramská filharmonie

Otevírací doba a pořad bohoslužeb na Svaté Hoře

Neděle:	Areál otevřen 6.30 - 17.00
	Mše svaté v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30
	Modlitba posvátného růžence v 15.00, zpívané nešpory v 16.15
	Před mší svatou v 7.30 Anděl Páně a vystavení milostné sošky
	Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svaté v 7.30, 9.00, 11.00 a po nešporách v 16.15
Pondělí - sobota:	Areál otevřen 6.30 - 18.00
	Mše svaté v 7.00, 9.00 a 17.00
	Modlitba posvátného růžence v 16.30
	Před mší svatou v 7.00 Anděl Páně a vystavení milostné sošky
	Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svaté v 7.00, 9.00 a 17.00
Schody:	Svatohorské schody otevřeny 8.00 - 17.00 (v zimě jen do 15.30). Přístup z ambitu dočasně uzavřen.
Svátost smíření:	Příležitost ke zpovědi je půl hodiny přede mší svatou, na požádání kdykoli.
Svátost křtu:	Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.
Svátost manželství:	Je třeba, aby se zájemci o tuto svátost o ni ucházeli u faráře v místě svého bydliště.
Ve středu	od 18.00 katechismus pro dospělé ve farním sále.
Ve čtvrtek	po odpolední mši svaté půlhodinová adorace.
V pátek	mše svatá v 7.00 obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.
V sobotu	po mši svaté v 9.00 mariánská pobožnost s přednesením proseb. Můžete je zasílat poštou, e-mailem prosba@svata-hora.cz, formulářem na http://www.svata-hora.cz, nebo je předat osobně v sakristii.
V sobotu	po mši svaté v 9.00 hodin setkání ministrantů. Kontakt: ministranti@svata-hora.cz.
3. neděli v měsíci	přenáší mši svatou v 9.00 Radio Proglas.
Jedenkrát v měsíci	v 16.30 latinské zpívané chorální nešpory. Nácvik v 16.00.
V postní době	v pátek od 16.30 a v neděli od 15.00 křížová cesta místo modlitby posvátného růžence.
V květnu	denně kromě čtvrtku a neděle po odpolední mši svaté májová pobožnost s katechezí.

Úřední hodiny farního úřadu

pondělí – pátek: 9.00 – 12.00; 13.00 – 15.30

Prodejna knih a poutního zboží, Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba

Provozuje Sacromontana, s.r.o., IČ: 27363261, DIČ: CZ27363261, odp. os. Martina Jechortová.
Kontakt: +420 318 429 943, +420 731 619 800, fax: +420 318 429 934, e-mail: prohlidka@svata-hora.cz,
E-shop: http://shop.svata-hora.cz
Otevírací doba Svatohorského poutního muzea a prodejny poutního zboží neděle: I. – XII.: 9.00 – 17.00
pondělí – sobota: I. – III. & XI. – XII.: 10.00 – 15.00 • IV. – V. & IX. – X.: 9.00 – 16.00 • VI. – VIII.: 9.00 – 17.00
Expozice Svatohorského poutního muzea ke zhlédnutí v rámci prohlídky zdarma. Mimo prohlídku vstupné 10 Kč.
Prohlídka areálu s výkladem včetně návštěvy běžně nepřístupných prostor je možná V. - IX. denně v otevíracích hodinách muzea, jindy jen po předchozí domluvě. Začátek poslední prohlídky hodinu před zavírací dobou Svatohorského poutního muzea. Prohlídku větších skupin, zejména cizojazyčnou, je vhodné v dostatečném předstihu objednat písemně nebo e-mailem.
Cena prohlídky 70 Kč / 50 Kč, rodinné vstupné 190 Kč, cizojazyčný výklad 100 Kč / 80 Kč, děti do 6 let zdarma.
Prohlídka s koncertem. Po předchozí domluvě pro skupiny s min. 10 účastníky je možná prohlídka s průvodcem, po které následuje půlhodinový koncert na nové chórové varhany v bazilice. Český výklad 140 Kč / cizojazyčný výklad 200 Kč.
Prohlídkový okruh Svatá Hora v čase i nad časem zahrnuje projekci filmu o Svaté Hoře v Mníšecké kapli, prohlídku stálé výstavy na letním kůru a Svatohorského poutního muzea. Vstupné 50 Kč / 30 Kč, rodinné vstupné 130 Kč.

Svatá Hora Vydává a rozšiřuje Matice Svatohorská, o. s., Svatá Hora 591, 261 80 Příbram II, tel.: 777 127 245,
e-mail: casopis@svata-hora.cz, internet: http://www.svata-hora.cz, PDA: http://www.svata-hora.cz/pda.
Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu – dobrovolný dar
(náklady na 1 výtisk činí 15,- Kč + poštovné). Řídí redakční rada, zodpovídá P. Anton Verbovský, CSsR.
Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s. r. o.
Bankovní spojení Česká spořitelna, a. s., č. ú. 523967309/0800. Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

Bůh je světlo a není v něm žádná tma. Říkáme-li, že s ním máme společenství, a přitom žijeme ve tmě, lžeme a nežijeme v pravdě. Žijeme-li však ve světle, jako je on ve světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše, jeho Syna, nás očišťuje od každého hříchu. *(Jan 1,5b–7)*

Řeckokatoličtí kněží na Svaté Hoře (s plnovousem bl. Metoděj Dominik Trčka)